

MISSZIÓI LAPOK

(Külmisszió)

A magyarhoni ág. hitv. ev. misszió-egyesület hivatalos közlönye

Felelős szerkesztő:

Scholtz Ödön esperes, Ágfalva (Gopronmegye)
kihez a lap szellemi és anyagi részét illető összes
közlemények küldendők.

Társszerk.: **Schrödl József**, lajtaujfalusi lelkész.

Megjelenik negyedévenként egyszer.

A rendes és alapító-rendes tagok díjlanul kapják a folyóiratot.
Nemtagok számára az előfizetési ár egész évre 1 korona.
Egyes szám ára 25 fillér.

Hirdetések egyezség szerint.

Más juhaim is vannak nékem, melyek nem ez akolból valók; azokat is elő kell hoznom, és az én szómat hallgatják. És léssen egy akol és egy pásztor. Ján. 10, 16.

A háboru és a misszió.

Az 1910. év június havában az öt világrész protestánsai összegyűlekeztek Skótszág fővárosában, Edinburgban, hogy beszámoljanak a pogánymisszió eredményeiről, sikeréről, tanácskozzanak az új feladatokról és bizonyos közös kapcsolatot, egységet teremtsenek a világ evangelizálásáért folyó szent munkában. Ezen a gyűlésen megjelent az angol király képviselőjében lord Balfour is, átadván urának üzenetét. A király üdvözöltette az összes megjelenteket és ama reményének adott kifejezést, hogy a gyűlés nemcsak a béke és az emberiség jólétének nagy munkáját fogja szolgálni, hanem a keresztények közt való egységet is.

És csakugyan a konferencia fel-emelő hatása alatt már sokan egy új pünkösdről beszéltek, eljöttek hitték amaz időt, melyben Krisztus országa kezd valósággá válni és mindnyájan érezték, hogy a protestáns egyházak vannak hivatva az egész emberiségnek meghozni a békét és a jólétet.

Nem ok nélkül volt eme bizakodás, hiszen a világ urai, az angolok,

amerikaiak és németek nyújtottak egymásnak közös, szent munkára baráti jobb kezét. Ez 1910-ben volt. Ma pedig 4 évvel a nevezett gyűlés után ugyanazon nemzetek véres háboruban törnek egymásra, romba döntve millió hívő keresztény reményét és legázolva a terjedő keresztény kultúra fakadó vetését.

A konferencián egyesek hangoztatták, hogy a most következő 10 év alatt nagyobb eredményeket kell elérni a misszionálás terén, mint az eddig elért összes eredmény és ma ott állunk, hogy az eddigi siker van veszélyeztetve, sőt talán évszázadokkal vetjük vissza az evangélium diadalát.

Hiába tiltakoztak a keresztény kultúra képviselői úgy Németországban, mint Amerikában és Angolországban az ellen, hogy a háboru a gyarmatokra is kiterjesztessék. A tiltakozás nem használt, mert a kapzsi angol imperiálizmus épen a német gyarmatokra áhítozott. — Hiába tiltakozott a keresztény misszió, hogy micsoda erkölcsi kár háramlik az egész keresztény hittérítésre, ha a pogányok látják milyen ádáz düh-

vel törnek egymásra a misszionáló nemzetek. Micsoda zavar áll be a gyenge hitű, fiatal keresztény misszióegyházakban, ha látják eme vér-áradást.

A háboru elején még sokan bizakodtak, hogy a gyarmatok megkíméltetnek a háboru borzalmaitól, de a napilapok híradásaiból tudjuk már, hogy mindenütt áll a harc. A messze keleten Tsingtaunál, Délkelet-Afrikában Dares-salamnál, Délindióban Madrásban, a német Togoföldön, a Nyassa tó vidékén, a Fokföldön és Számoa szigetén mindenütt folyik már a vér.

Ezek a helyek pedig mind az evang. misszióknak fontos gócpontjai és így a pusztulást el nem kerülnek. Igaz ugyan, hogy Afrikára vonatkozólag van egy védelmi szerződés, az úgynevezett Kongo-akta, amely következőleg szól: A szerződéses hatalmak nemzeti és felekezeti különbség nélkül kötelesek védeni a vallásos, tudományos és jótékony intézményeket és vállalkozásokat, ha azok azon célból létesültek, hogy a bennszülötteket a civilizáció áldásaiban részesítsék. Keresztény hittérítők, tudósok, kutatók, ezeknek kísérete és vagyona, valamint gyűjtemények szintén kivételes védelemben részesítendők. Ezen szerződés védi ugyan a missziót minden intézményével egyetemben, de vajjon remélhető-e, hogy azt a hadviselő felek, kik idehaza felrúgnak minden isteni és emberi törvényt, ártatlan asszonyokat és gyermekeket gyilkolnak és vad afrikai és ázsiai hordákat szabadítanak ránk, azok künn humánusabb módon és tisztességesebb eszközökkel viselnek háborút.

Bizony könnyes szemekkel tekintenek ma a misszió barátai az általuk művelt munkamezőkre és olyanforma érzelmek marcongolják sziveiket mint a gazdát, aki látja a kerekedő zivatart, a tornyosuló felhőket, de nem tudja mi lesz az ő gyönyörű szőlőjével, mekkora lesz a pusztulás. Az Úr szőlőjén is hatalmas fergeteg vonul

most végig és senkisémm látja a rombolás végét.

Hogy mi lesz a háboru hatása a pogány világra, a fiatal keresztény gyülekezetekre és az egész misszióra, arra ma csak félve gondolunk. Az első hatás abban mutatkozott, hogy az összes szárazföldi missziótársulatok el vannak vágva az ő munkamezejüktől, nem tudnak összeköttetést kapni, pedig az itthonlevők szeretnék megnyugtítani a künn működő testvéreket, azok pedig az itthon levő hozzátartozóikat.

A világhírszolgálat teljesen angol kézben van és így a német, svájci, hollandiai és többi szárazföldi missziótársulatok el vannak vágva a külvilágtól, aggodás és remény közt lesik az első híreket. Így a lipcsei missziótársulat, amellyel magyarországi misszióegyletünk összeköttetésben áll, jul. 29-én kapta az utolsó hirt délindiai gyülekezeteiből, azóta kerülő uton sem tudott semmiféle értesítéshez jutni. Végre szept. 26-án a semleges Hollandián át megérkezett az első kábelsürgöny Madrásból (Délindia) a mely jelentette, hogy a misszionáriusok még jól vannak és munkájuk addig zavartalan.

A misszióegyletek gondterhes időket élnek, azért számítva minden eshetőséggel azonnal kiadták a jelszót: takarékoskodni, a hol lehet. A bevételek óriási módon megcsappantak vagy teljesen elmaradnak, hiszen a háboru absorbeálja az összes forrásokat. Tudjuk, hogy a különféle missziótársaságok béke idején is óriási deficittel dolgoztak és csak a legnagyobb erőfeszítés mellett tudták a szükséges összeget előteremteni, de hogyan teremtsék most elő anyagi eszközeiket? Kénytelenek hozzányulni tartalékalapjaikhoz, mert a rendes kiadásokat továbbra is fedezni kell. Hogy pedig ezen rendes kiadások milyen tetemes összegre rúgnak, mutatja a rajnai missziótársaság példája. A társaságnak van itthon 7 felügyelője, 10 alkalmazottja az iskolákban és számos segéderő. Van

azonkívül 15 utazófelkésző, 13 nyugalmazott hittérítője. Künn a missziómazón 195 hittérítője és 25 diakonisszája. Gondoskodik még 37 özvegyről és 117 árváról. Mennyi kiadást jelent csak a személyzet fenntartása, nem is számítva a többi kiadást!

Ebből látható, hogy nem csekély gondot okoz a különféle hittérítő-társaságok vezetőinek, hogy miképpen biztosítsák munkájuk zavartalan menetét. Egyes angol misszióbarátok azért abban a hiszemben, hogy Németország már a tönk szélén áll, gyűjtöttek nagyobb pénzüsszegeket, hogy azokat a szárazföldi, különösen a németországi társaságoknak rendelkezésére bocsássák. A németek azonban egy semleges ország közvetítésével azt felelték, hogy Németország olyan rendezett viszonyok közt él, hogy a misszió iránti kötelességeinek minden idegen segítség nélkül is eleget tud tenni. Különben is az angol segítséget akkor is vissza kellene nekik utasítaniok, ha tényleg nagy szükségben volnának is. Ha azonban segíteni akarnak az angolok,

tánogassák a párizsi protestáns missziótársaságot, amely mindig nagy nehézségekkel küzdött és amely közelebb áll most hozzájuk.

A német társaságok remélik, hogy Isten segedelmével ezen nehéz és súlyos időkben is fenn tudják tartani missziói munkásságukat.

Bármily válságban van jelenleg a keresztény misszió ügye a földkerekségen, csüggedésre és kétségbeesésre még sincsen ok, mert szentül hisszük, hogy a jó Isten e zavaros időkben is építi az ő országát mi közöttünk, azért szent bizodalommal valljuk a gályarabokkal együtt:

Ha hegyek megindulnának,
miket égi kéz emelt,
és indulása a nagy égnék
végromlásra adna jelt:

Ne gondold, ha látod ezt,
hogy téged, e perc elveszt:
Sion, tudd, te meg nem dőlhetsz,
mig oltalmad Istentől lesz!

Schrödl József.

Háborus inségben.

A Lipcsei Misszió segélykiáltása barátaihoz.

A politikai zavarok, miként minden békés munkásságra úgy missziói tevéységünkre is aggasztó nyomást gyakorolnak. Missziói területeink egyelőre mentek maradtak ugyan a harctér borzalmaitól. De miként teljesítsék egyházunk előőrsei szolgálatukat a pogány világban azon esetben, ha elveszítik az otthon mögöttük álló misszionáló hívőknek támogatását? Ha a hazai vezetőség és a Madras, Moschi és Ikuthában székelő missziói tanácsok által közösen megállapított rendszeres fizetések kénytelenek volnának hosszabb ideig szünetelni, akkor missziói házainkban, a

bennszülött pásztoroknál, tanítóknál és a munka egyéb támogatóinál a keserű szükség vonulna be. A bénító szükség nehezedezne zsenge egyházi és iskolaügyünkre. Az egész munkának súlyos megakadása elkerülhetetlen volna.

Azért a missziói collegium azonnal a háboru kitérrekor megtette a szükséges lépéseket, hogy missziói területeinket lehetőleg megóvja az elszigeteléstől. A Keletindíával és Keletafrikával való direkt összeköttetés azonnal megszűnt. De vannak barátaink a semleges államokban, akik átküldik oda hivatalos ügyi atain-

kat. Reméljük, hogy a választ a missziói területekről is ugyanezen az uton kapjuk meg.

Itthon lévő barátainkon tehát most a sor, hogy a háboru súlyosbodó körülményei között lehetőségessé tegyék működésünk folytatását. A jelen óriási áldozatokat ró minden egyes áldozatkésztségére. Mindennek, ami nem sürgősen szükséges, el kell maradni. S ez vonatkozik egyuttal a mi hazai és külföldi vállalatainkra is. A hazai üzemben a legnagyobb takarékoságot tartjuk szem előtt. A theol. munkások és szabadságolt misszió-náriusok a háboru tartama alatt lemondanak fizetésük egy részéről. Minthogy a misszió számára való toborzó munkájukat egyelőre csak szűk keretekben folytathatják, azon vannak, hogy erejüket átmenetileg a hazai egyháznak és iskolának szenteljék, hogy ezen az uton szabadítsák meg a missziói pénztárt némi tehertől.

Azonban az Úrnak műve amelyet a pogány világban végzünk az elhalaszthatatlan és elodázhatatlan teendők közé tartozik. Az ideig óráig tartó megszakítás a legsúlyosabb következményeket idézné elő.

Azért azon szívből fakadó és sürgős kéréssel fordulunk barátainkhoz, hogy a mostani nehéz időben se vonják vissza kezüket a missziói tevékenységtől.

A háboru kezdetekor pénztárunk körülbelül 80.000 márka hiányt mutatott. Hogy a terhet megkönnyítsék, a velünk összekötetésben levő egyletek és egyes

barátok siettek segítségünkre. Adományaik csökkentették a hiányt és vigasztaló szavuk erőt kölcsönzött szívünknek. De mihelyt a remélt kerülő utak egyikén az állomásaink fentartásához szükséges összegeket kiszállíthatjuk, pénztárunk újabb gyarapításra szorul.

Könyörgünk tehát mindazok hü szeretetéért és tevékeny segítségéért, akik eddig is segítettek a misszió hálóját vonni s örömet és bánatot megosztottak velünk. Ahol még vannak összegyűlt missziói adományok, még ha kis sőt igen kicsi összegek is, azokat be kellene küldeni. A gyűjtőperselyek, amelyeket kiosztottunk és amelyekben még a béke idejéből való szeretetadományok pihennek, adják oda azonnal jövedelmüket. És ezen a multból származó adományokon kívül a jelenben és jövőben új szeretetadományokért esdekelünk.

Három földrészre kiterjedő missziómunkánknak nem egy összekötő szálát a háboru zivartara meglazította vagy összekuszálta. De a legfőbb kapcsot külső hatalom nem oldhatja fel: a kölcsönös egymásért való imádkozást. Hűségesen fogjuk végezni ezen nehéz időben. Művünk jövőndő sorsát az Úrra bizzuk, akinek nevében kezdték meg őseink és végezzük mi is minden missziói tevékenységünket.

„Mindenütt nyomorgattunk, de meg nem szorítottunk; kétségesskedünk, de nem esünk kétségbe.“ (II. Kor. 4,8.)

A Lipcsei Misszió női ága.

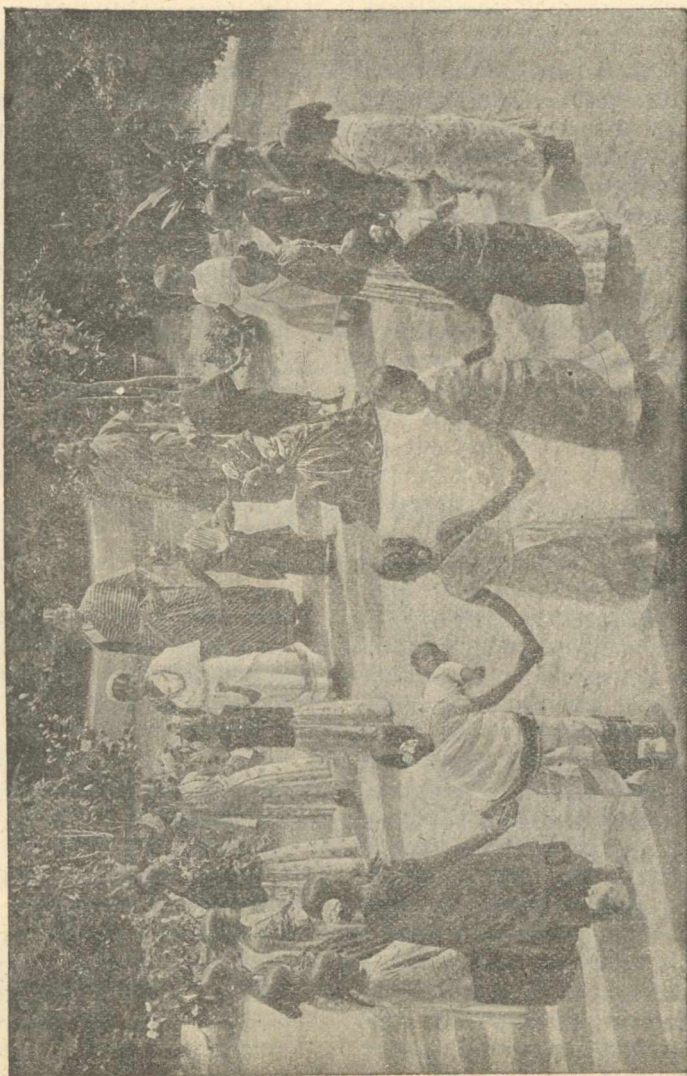
A 118. Zsoltár 16. versének szavaival kezdi a Lipcsei Misszió utolsó évi jelentését a misszió női munkájáról. „Az Úrnak jobbkeze felmagasztaltatott. Az Úrnak jobbkeze hatalmasan cselekedett.“ Milyen szép

bevezetés! Kemény, nehéz munka után első nekik az Úr dicsérete. Ha a német szöveget szóról-szóra lefordítjuk, a második mondat így hangzik: Az Úr jobbjaé marad a győzelem. — Milyen sziklaszilárd hit! Az Úr

erejében való mily rendíthetetlen bizalom! S ezzel a hittel és bizalommal dolgoztak a Lipcsei Misszió női munkásai az elmúlt évben is, azért kiálthatják most örömmel: „Az Úrnak jobbkeze felmagasztaltott.“

Indiában és Keletafrikában munkálkodnak ezek a lelkes nők, — nagyon kemény talajon. Indiában sok helyütt még teljesen újak a keresztény tanok s az előkelőbb osztályhoz tartozó Brahmavallásúak igen tartzkodóak a keresztényekkel szemben. Ez azonban nem riasztja vissza a misszió munkásnőit. Isko-

látat tartanak fenn, amelyeket számos előkelő hindu-leány is látogat. Így Majaveram-ban 206 hindu leány nyert oktatást a misszió iskoláiban. Ha meggondoljuk, hogy ez a sok pogány leány itt magábaszívja a Krisztusi szellemet s odahaza kiterjeszti azt családjára, — nem győzünk eléggé hálát adni az Úrnak ezért a csodáért. Hogy a hindu leányok valóban meg is szeretik az Urat, bizonyítja Frey Elsa nővér, aki Trichinopoly-ban működik. „210 tanítványa között csak 14 keresztény van. A leányok különösen kedvelik

Tamulleánykák játszás közben, egy keletindiai misszióiskola kertjében.

a bibliai történeteket és szívesen tanulják a bibliai mondásokat, amelyek mély benyomást tesznek lelkükre. A negyedik osztály növendékei jutalmú bibliai történetkönyvet kértek hogy édesanyjuknak odahaza felolvashassanak belőle.

Az ugyancsak Trichinopoly-ban, (India) Herget Janka nővér vezetése alatt álló kézimunka-iskolából, melynek legutóbb 53 növendéke volt, gyakran kerül ki bennszülött kézimunka-tanítónő is, aki azután más iskoláknál nyer alkalmazást. Így legutóbb is két leány tett képesítővizsgát himzés és csipkeverés-tanításból. A kézimunkákat a misszió iskolái Kalkuttában és Angolországban jól értékesíthetik, a legnagyobb haszon azonban az, mint Janka nővér írja, hogy a leányok megtanulják azt, hogy idejüket ne lustálkodással és üres fecsegéssel töltsék, mint az az ottani női lakosztályokban szokás, hanem hasznosan munkálkodjanak.

A misszió iskoláiban sok helyütt bennlakó növendékek vannak, akik itt rendet és szófogadást szoknak meg.

A missziói munkásnőknek bennszülött nők „bibliásasszonyok“ segédkeznek az Úr Igéjének terjesztésében, oly módon, hogy a bennszülött asszonyokat házaikban keresik fel. Van a női missziói munkának azután még egy ága: a betegápolás. Szegény, elhanyagolt vagy kuruzslók által elrontott betegeket ápolnak önfeláldozóan a mi kedves „nővéreink“, különösen Keletafrikában. — Az afrikai gyarmatosok annyira kihasználják a szegény bennszülött munkásokat, hogy azok, mikor betegen a misszió barakkjaiba kerülnek, annyira el vannak már gyengülve, hogy sokan a nekik nyújtott folyékony táplálékot sem bírják már megemészteni s dacára a gondos ápolásnak, elpusztulnak. — Legtöbbször óriási sebekkel érkeznek, amelyek nem ritka esetben hemzsegnek a férgekkel. Ezeknek a nagykiterjedésű sebeknek a bekötéséhez nagymennyiségű kötszerre van szükség s mikor ezért a misszió-

orvos a kezeles költségeit kevéssel fel akarta emelni, a gyarmatosok nem küldtek több beteget.

De nemcsak gyarmatmunkásokat gyógykezelnek a misszió munkásnői: sok szegény bennszülött is felkeresi őket s különösen sok a beteg, csecsevész csecsemő. A misszió már szükségesnek tartja hogy a csecsemőgyógykezelést és ápolást Keletafrikában külön ággá fejlessze. Adná az Úr, hogy a missziói munkások ezen óhaja minél előbb teljesülne! Mennyi lelket nyerhetnénk meg, ha alkalmunk nyílnék ezeket a kis pogányokat már zsege korokban is Jézussal megismertetni! Imádkozunk és áldozunk a misszióért!

Majdnem az összes helyekről, hol a Lipcsei Misszió női működnek, az az óhaj hangzik: „bár volna nagyobb iskolánk, nagyobb helyünk a betegek gondozására!“ Tiruppurban, Indiában, Hübener k. a. 104 gyermekből álló 6. osztályt tanít egy helyiségben. „Aki az élénk, lármás és roppant nehezen fegyelmezhető bennszülött gyermekeket ismeri, annak ilyen körülmények között kétségei lehetnek a munka eredményére vonatkozólag;“ írja Hübener kisasszony. Nyujtsunk módot nővéreinknek, Jézus eme bátor harcosainak arra, hogy erejüket minél nagyobb téren kifejthessék. Ne fájjon a lelkük látva a sok tehetetlent maguk körül, akiken nem segíthetnek. És segítsük őket különösen a mostani nehéz időben, kettőzött buzgalommal. Segítsük legalább imáinkkal!

A misszió ügye sokat szenved a háború által. Csak természetes, hogy még a misszió támogatására létesült nőegyesületeknek is az az óhajításuk mostan, hogy a háború tartama alatt hazafias céloknak szolgáljanak. A misszió vezetőségének nincs is ez ellen semmi kifogása, csak arra kéri a nőegyesületeket, hogy összejöveteleiken mindig emlékezzenek meg a misszióról is, felolvasásokkal, imádsággal és szeretettel. Maradjon szívünkben mindig egy kis hely

szegény pogány testvéreink és az ő lelküket-testüket gondozó keresztény nővéreink számára is.

Németországban sok olyan nőegylet és leányegylet van, amelynek célja a misszió segítése. Így például a szász női misszióegyesület gyűlésén 103 nőegylet vett részt. A Lipcsei Misszió szóban forgó jelentése megemlékezik egy kis missziói nőegyletről, amelynek összesen 12 (szegénysorsú) tagja van és amely év végén 173 márkát küldött be a misszióegyletnek azon kísérő sorokkal, hogy mindig előre örülnek már rendes összejöveteleiknek, ahol a missziói munkáról hallanak, érte imádkozhatnak és dolgozhatnak.

Nálunk Magyarországon is van már evangélikus misszióegyesület s van már, — hála legyen érte az Úrnak — néhány, bár még igen kevés olyan nőegylet is, amelynek munkakörébe a misszió támogatása is tartozik. Tegyük ezt minél többen, magyar keresztény nők! Hiszen ez a munka olyan női: kézimunkákat készíteni a misszió céljaira, meghitt

teadélutánokat rendezni, amelyeken bő alkalmunk nyílik a misszióról is szólni s azt a jelenlévőkkel megismertetni és megkedveltetni. Imádkozni együttesen a misszió ügyéért! Űgye, milyen szépen meg lehetne mindezt tenni a már meglévő nőegyletek keretében is!? Tegyük meg! Hiszen magyar ember is működik már a missziómezőn és ki tudja, milyen nehéz, milyen keserves most az ő sorsa!? Mint a Lipcsei Misszió lelkes női munkásaiban, legyen meg bennünk is az a kötelességérzet: Krisztusnak kell élnem, mert ő meghalt érettem. — És lássunk munkához azzal a hittel és bizodalommal, amely ezeket a derék nőket élteti: „Az Úré a győzelem“, hogy valaha mi is boldogan mondhassunk az Úrnak dicséretet: „Az Úrnak jobbkeze felmagasztaltott, az Úrnak jobbkeze hatalmasan cselekedett.“

**A lévai missziói
„fiúzerke“ egy tagja.**

A kínai miniszterelnök nyilatkozata a keresztényekről.

A „Peking Gasette“ egy levelezője a kínai miniszterelnökkel a vallásproblemáról folytatott beszélgetést, amelyről az „Allg. Missionszeitschrift“ nyomán a következő részleteket közöljük:

A miniszterelnök először kinyilatkoztatta, hogy a köztársaság még gyermekcipőit hordja és azért nagyon komoly következményei lehetnének annak, ha valamely elhibázott lépést tennének, „Amióta miniszterelnökké kineveztettem, mindig a legnagyobb egyetértésben működtem az elnökkel; mindketten félelem és remegés közt törekszünk a nemzet megmentésére. Szerencsénkre némi napssugár jelentkezik már, de mi a legnagyobb

felelősséget vettük át és épen nem elégít ki bennünket az, a mi eddig történt, mert érezzük, hogy még nagyon soknak kell történnie.“

A vallás kérdésére tevelődván a beszélgetés a következőket mondotta: „A vallás a népek lelke, az ember meghal, ha lelke eltávozik belőle, épúgy van a népeknél is. A legnagyobb tisztelettel viseltetem a vallásos ember iránt, mert van valami a szívében, a mi felette uralodik. A vallásos ember éles különbséget tesz a jó és rossz között, nem mer lelkiismerete ellen cselekedni, nehogy istenének nemtetszését hívja ki maga ellen, sőt még titokban is mindenkor a lelkiismeret szavára

hallgat istenfélelemből. Azéri tisztelem őt és ha magam külsőleg nem is vagyok vallásos, bensőmben az vagyok.

A mi pedig ama híreket illeti, hogy Konfutse tana téessék államvallássá, megvallom, hogy ilyen terveket sohasem támogattam. Konfutse erkölcsstanát legjobban össze lehet hasonlítani a felhők közt mozgó nappal és holddal és a mezőket átszelő folyamokkal. Teljesen felesleges nálunk a politikai befolyást segítségül hívni, hogy vele Konfutse vallását erősítsük. Állam és vallás szerintem két teljesen különböző dolog, a melyet nem szabad egymással összekeverni. Én úgy Jézus vallását, — amely azt tanítja „hogy embertársainkat szeretnünk kell, mint önmagunkat“ és „másokat meg kell mentenünk még életünk árán is“ —, úgyszintén Buddha vallását. — amely szerint „résztvételünk még az oktalan állatvilágra is kiterjesztendő“ —, két Istentől ihletett férfiú nagyszerű erkölcsstanának tartom. Ezek képesek arra, hogy az emberiséget vezessék és irányítsák, azért nem volna szabad köztük különbséget tenni. Különböznék is hazánk jelenlegi viszonyai nem tűrnének meg semmiféle államvallást, mert Mongoliának, Chinghainak és Tibetnek is meg van a maga külön vallása, ha tehát a konfucianizmust államvallássá tennők, végtelen viszálykodások támadnának

és állandó volna az egyenetlenkedés.

Európa múltja elijesztő példa lesz népünknek.

Azonban a nép haladása nagyon függ a vallástól. Én a vallást szükségesnek tartom és nagyrabecsülöm a szekták*) állhatatosságát. Saját megfigyelésemből beszélek. Mikor Wuchangban kitört a forradalom, a Jangtsekiangtól délre eső vidék is ki akarta venni részét; óriási volt a sebesültek és halottak száma, azért a Hunan tartománybeli diákok, kik Japánból visszatértek, egy vörös keresztgyuletet szerveztek, hogy a harctéren a sebesültekről gondoskodjanak. Meghívtak engemet is, hogy az egylet szervezésénél résztvegyek. 69 jelentkező volt, kik hajlandók voltak a veszedelmes küldetésben résztvenni. Több sürgöny azonban hírül hozta, hogy a csaták rendkívül véresek és a résztvevő harcosok nagy száma a csatateréren marad. Erre rögtön tétovázni kezdtek embereink és mindössze 30 egy néhány indult el közülök a csataterre, mire pedig oda értünk, csak 29-en voltunk. Csodálkoztam ezen és közelebbi vizsgálat után kitűnt, hogy mind a 29 emberünk keresztény. Ebből azt a tanúságot vontam le, hogy ha mi mint nép meg akarunk állni helyünkön, hasonló a kaliberű emberek nem hiányozhatnak sorainkban. — I.

*) „Szekták“ alatt a Kinában még csak elszórtan élő csekély számú keresztényeket érti.

A hawai hősnő.

A Sandwich szigetek a csendes óceánban fekvő gyönyörű korallszigetek, szép erdőkkel, gazdagon termő gyümölcsfákkal és a magasba nyúló hegyekkel. A legnagyobb közülök Hawai szigete, mely sok tűzhányó hegygel bir. A Kilauea tűzhányó hegyet a hozzá értő tudósok a legveszedelmesebbnek tartják. Hatalmas nyílása felett, mint egy

ezüstszinű felhő, állandó gőz lebeg, mely esténként nagyszerű fényben ragyog. A Kilaueát a bennszülöttek Pele istennő trónusának tartják, ki haragjával való megfenyegetés mellett — mi abban nyilvánulna, hogy az egész szigetet tűzfolyammal elöntené — megtiltotta minden asszonynak e hegycsúcs megmászását. Midőn azonban 1825-ben angol misszió-

náriusok jöttek a szigetre és a keresztény tan a szivekbe bemenetelt talált, a pogányok lemondtak pogány isteneikről, csak Pele istennőről nem, mert annak szentelyéből, a borzasztó Kilauea-ból, időről-időre mintegy rettentő mennydörgés módjára kihangzott haragos hangja és papjai az istenek haragjának közeli kitörésével fenyegették meg a hűteleneket. A misszionáriusok ezen babonával szemben egészen tehetetlenek voltak, de végre egy a Jézus Krisztusba vetett hit által erőssé és bátorrá lett asszony megkísérelte a babona megtörését, mely népét ezen istennőhöz kötötte, és pedig oly módon, hogy mindenki szemeláttára a tiltott hegyet megmászta. Kaplioni, így hívták a bátorszívű asszonyt, a szent bogyókat, melyeket csak a papoknak volt szabad érinteniök, elvevő Pele oltáráról és neki indult a lávasalak által sikossá vált sziklaösvénynek, míg végre sok fáradság után elérte a hegycúcsot. A papok dúltak-fúltak

mérgükben, de átkozódásuk ép úgy mint valamikor a Baalpapok átkozódása hatástalannak bizonyult. Kaplioni a szent bogyókat a krater tizes torkába dobta s így szólt: „Ha most az istennő haragja sujt engem, akkor féljetek hatalmától, ha nem, ugy dacolok dühével. Igaz, áthágtam parancsát, de nézzetek, élek, mert Jehovai a Mindenható az én Istenem! Az Ő lehellete szította e hegy tüzét, az Ő keze parancsol neki. Lásza az egész nép, milyen tehetetlenek Hawai istenei, térjen meg mindenki az Urhoz és szolgáljon neki.“ A nép bámult, a papok bátortalanul huzódtak félre — de a bátor keresztény nő nyugodtan jött le a hegyről — mert hite által győzelmet vett a népét lebilincselő babonán. Azóta nem Pele uralkodik Hawai szigetén, hanem az Úr, kinek keze érintésére füstölnek és megremegnek a hegyek, az Úr, ki a Jézus Krisztus által mindazoknak kegyelmes Istennük és Atyjuk, akik hozzá közelednek.

Hol van az izlam?

Egy el Attar nevű tudós mohamedán seik ezen cím alatt egy füzetet adott ki, melyben a mohammedánizmus jelengi állapotán kesereg. Ebben a műben a következő részlet fordul elő:

„Kinek szive nem remeg meg fájdalmasan, ha az izlam jelengi állapotát látja? Kerestem vallásomat Mekkában, a tiszteletre méltó városban, de csak pusztulást, tévelygést, szegyént és nyomort találtam ott, mert bor és házasságtörés, gazság és más bűnök tobzódnak falai között. Medina felé fordultam, de azt kellett látnom, hogy lakói tudatlanságban és barbár szokásaikban élnek eltompulva, mint a barmok; a jámbor zarándokok pedig buja eszem-izsom életet folytatnak. Keresem az izlamot, a fényes portánál, de csak pártoskodást és viszályt találtam, hiuság és hazugság, gyűlölködés és egyenet-

lenkedés tanyázik ott. Kerestem az izlamot az El Azhar egyetemen (Kairoban), a mecsetekben és a mohammedán hittérítő iskolában, de csak külső formákat, szörszálhasogatásokat és babonát találtam, azonkívül erőszakoskodást és elnyomást, álszenteskedést és tudatlanságot, szemérmertlenséget és felkínálkozást. Bementem a gazdagok lakásaiba és asztalaikon boit láttam és dalaikban az élet örömeit dicsőítették. Kerestem az izlamot a susik (misztikusok) és dervisek szívében, de ott is csak pusztulást és hanyatlást találtam, mert hasist ittak és más italokat, istentiszteleiteiket pedig álszenteskedéssel és ámitással végezték. Kerestem az izlamot az egész világon, keleten és nyugaton, északon és délen, de sehol nem találtam. Európában is kerestem és ott találtam olyanokat, kik embertársaikat szeret-

ték, a jót magáért a jóért cselekedték, a szegényeken könyörültek és igazság, jóság és egyetértés lakozott házaikban. A keresztényeknél találtam meg ezeket az erényeket. Legyen békeesség feletted, te Európa míg a nap süt!”

Ime ilyen szomorúnak látta el Attar, a tudós seik vallásának állapotát. Lehet, hogy ez a kép nagyon is sötét színekkel van festve, lehet,

hogy ezen vallásáért rajongó férfiú nagyon is peszimiztikus szemmel nézi az izlam jelenét, de a keresztény embernek ezeket olvasva minden esetre fülébe cseng a macedoniai segélykiáltás:

„Jer által — — és légy segítségül nekünk!”

—1.

A Bibliát megégető jezsuiták.

A római egyház ellenszenvre a Biblia iránt közismert, de hogy ezen ellenszenv ma sem enyhült, mutatja egy jellemző eset, amely a philippini szigetek lakóit tartja izgalomban.

Történt pedig az eset Vigan városkában Luson szigetén az Úrnak 1914-ik esztendejében a következőképen:

Az amerikai bibliaterjesztő társulat utazó ügynököket küldött oda, hogy azok ilokan nyelven terjesszék a Szentírást. Ezek mint vérbeli amerikaiak a technika legújabb vívmányait felhasználva dolgoztak, mozgógépet vittek magukkal, amelylyel bibliai képeket mutattak be, a Bibliákat pedig lehetőleg olcsón adták el, egy-egy Biblia árát 10—20 centben szabták meg. Később még azt is megtették, hogy minden eladott Bibliához mellékeltek egy szabadjegyet a moziba, sőt megfordítva minden mozijegynél ráadtak egy Bibliát. Ilyen kereskedelmi élelmeség mellett nem is maradt el a hatás, mert 3 nap alatt több mint 6000 Bibliát juttattak a nép kezébe.

A katolikus ielkészek épen nem voltak meghatva, mikor rome fényes eredményt látták, hanem nyomban összedugták fejüket, hogy egy még ravaszabb tervet főzzenek ki. Nyom-

ban hozzá is fogtak tervük kiviteléhez. Kibérelték a városi mozit és előadásokat hirdettek a római klerus felügyelete alatt, de ezen előadásokat csak az látogathatta, aki nem pénzzel, hanem Bibliával fizetett. A cél ti. az volt, hogy lehetőleg sok Biblia jusson kezükbe; ilyenképen kb. 2200 szentkönyv került hozzájuk. A következő délután azután meghívott vendégek előtt a város piacán megégették a zsákmányolt 2000 Bibliát. A meghívott vendégeknek fogalmuk sem volt, hogy mi készül, azért mikor ráeszméltek, hogy mi történik, majd kővé meredtek az ijedségtől.

Az autodafét rendező páterek azonban épen nem érték el céljukat, mert a bibliaárusok a következő napon 3000-nél több Bibliát adtak el, még pedig most már igazán.

Hiába, Róma mindig ugyanaz marad, a XX. században sem tud letenni pyromániájáról és máglyára teszi az Igét. Azonban jól tudják azon a tájon, hogy miért teszik ezt, hiszen már III. Gyula pápát 1555-ben kérve-kérték a francia püspökök, hogy tiltsa el a Bibliaolvasást, „mert ez ama könyv, amely többet ártott nekünk minden más könyvnél, úgy-hogy majdnem elvesztünk.” —1.

Képeinkhez.

Jelen számunkat két kedves kép díszíti a melyek a missziói munka

egyik legfontosabb területére, a missziói iskolákba vezetnek bennünket.

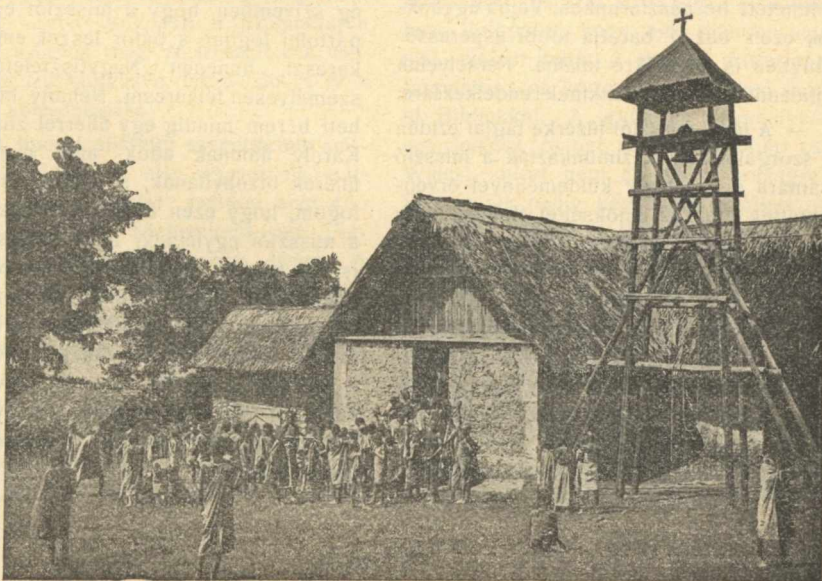
Az egyik egy indiai leányiskola azon jelenetét tünteti fel, mikor a kosztos leánykák óráközben a miszsióház kertjében tanítónők felügyelete alatt játszanak. Indiában, hol a nők ugyszólván teljesen el vannak zárva a külvilágtól, ezen kosztos iskolák igen fontos hivatással bírnak. Ide veszik fel a mindenkitől megvetett árva leánykákat vagy az üldözőik elől menekülő agyonsanyargatott gyermek-özvegyeket s nevelik fel őket a Krisztus nevében derék nőkké, sokat közülök buzgó keresztény asszonyokká, anyákká. Az egész külsejükön szembetűnő csín és tisztaság bizonyosságot tesznek arról a nemes nevelői érzületről a mely ezen iskolák lelkes tanítónőit áthatja és működésükben vezeti.

Második képünk Keletafrika őserdejébe vezet, hol a hittérítők fáradhatatlan kulturális munkássága egy kis paradicsomot varázsolt a rengetegbe. S a nagy fáradsággal

előállított tisztáson elsőnek iskolát emeltek, ahonnan messzire hangzik ajkukról az Üdvözítő hívó szózata: Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket. S hívásuk visszhangra talál a fekete gyermekcsereg fogékony szívében. Amint a kis harang megcsendül közelről s távolról összegyűlnek, hogy a fehér ember ajkáról ellessék az „új tant“, amely oly szép, oly fel-emelő s oly nemesítőleg hat szívekre, amely előbb nem tudta, nem érezte hogy mi is a „szeretet.“ Most már tudják, mert a hittérítő nem csak hirdeti azt nekik, de egyébként is elhalmozza őket az igaz keresztény szeretet száz meg száz jelével. S annak hatása alatt nő fel az új, a keresztény Afrika.

Ime, az iskola, a keresztény iskola nagy és szent feladata az egyház-építés magasztos munkájában. Ezt mutatja az a kedves két kép, amely mai számunkat díszíti.

—12.

Missziói iskola, Madzsamé-ben. (Nemet-Keletafrika.)

Missziói Élet.

Belföld.

— **Egyesületünkről.** Az egyetemes gyűlés idejére tervezett idei közgyűlésünk annak elmaradásával szintén elmaradt. A háborús helyzet annyira megrendítette a missziói munka finansziális alapjait is, hogy már emiatt is indokolt pusztá takarékosági szempontból is a költséges külön közgyűlés elmaradása. Ez okból lapunk két utolsó számát is egybe s azt is egy ivre vontuk össze. Egyébként egyesületünk bevétele eddig nem igen maradt el az előbbi évektől. November 15-ig 3792 K. 98 f. volt bevételünk, miből 2665 koronát küldhettünk a Lipcsei Misszió pénztárába. Kivánatos, hogy egyesületünk tagjai s a misszióügy barátai ezen a misszióra nézve is oly válságos időben tartsák meg azt régi szeretetükben s missziói istentiszteletek a estélyek rendezésével igyekezzenek a szent ügy iránti érdeklődést és áldozatkészséget fentartani és fejleszteni.

— **Tolnában** Gyalog István kétyi lelkész volt szíves kis missziói perselyeink kezelését elvállalni és pedig oly szép eredménnyel, hogy a kimutatás szerint 1913-ben 19 helyről összesen 52 K. 42 f.-t, 1914-ben pedig 18 helyről 39 K. 63 f.-t küldhetett be pénztárunkba. Vajha ügyünknek ezen buzgó barátja többi esperességünkben is követőkre találna. Perselyeink díjtalanul állnak mindenkinek rendelkezésre.

— **A lévai missziói füzérke** tagjai ezidén is szorgalmasan kézimunkáztak a misszió számára s egy nagy küldeménnyel örvendeztették meg az elnökséget. Sajnos, hogy részben késői érkezés, részben pedig a háború okozta szállítási nehé ségek miatt nem lehetett az adományokat Afrikába elküldeni, de a kis szerecsen-gyermekek jövőre is úgy örülnek majd ezen szeretet-adományoknak, mintha ezidén kapták volna.

— **A Lipcsei Misszió** szemináriumában husvétkor új tanfolyam nyílik meg, amelyre már most vesznek fel jelentkezőket. Mily

szép volna, hogy ha hazai egyházunkból is jelentkeznének lelkes, hívő ifjak felvétel végett a hittérítői pályára. Erre vonatkozó mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál az egyházi elnök.

— **Poszvek Sándor** nyug. soproni theol. akad. igazgatóban egyesületünknek is egyik alapító tagja s kezdettől fogva jóakaró barátja és támogatója húnyt el. A kiváló egyházi férfiú emléke legyen áldott közöttünk.

— **Egy levélke.** Hogy milyen mély gyökeret vert már a misszió iránti szeretet egyes hiveink lelkében, azt szépen igazolja ezen kis levélke, melyet az 1911-i pinkafői közgyűlésünk s ünnepélyünk után egy ottani egyszerű egyháztagnak intézett lelkészhöz: „Nagytiszteletű lelkész Ur! A szép misszióünnepély és a Lipcsei Misszió főtisztelendő felügyelője beszédének hatása alatt indittatva érzem magamat, Károly fiannak megtakarított filléreit és a magam szerény adományát magyarhoni missziói egyesületünk céljaira felajánlani. Mivel pedig szegény, nyomorult és állhatatlan bűnös vagyok, ezen irással kötelezem magamat, amíg a szent ügy emléke melegen ég szívemben, hogy a missziót ezentúl is pártolni fogom, s bátor leszek emiatt vizeskereszt ünnepén Nagytiszteletűségedet személyesen felkeresni. Néhány hónap óta heti bérem mindig egy fillérral zárul, amit Károly fiannak adok, amit a mellékelt fillérek bizonyítanak, s ezentúl is biztatni fogom, hogy ezen filléreket évenként adja a missziói együletnek, amit szívesen meg is fog tenni. Végül arra kérem Nagytiszteletű Urat, hogy nevemet ne hozza nyilvánosságra, mert a balkésznek nem kell tudnia, hogy mit cselekszik a jobbkéz.” A levélhez 1 K 57 f volt mellékelve. Ugye meiható és sok gazdag keresztényre meg-szégényítő, de egyuttal követésre indító kis történet.

Külföld.

— **A Lipcsei Misszió** is válságos helyzetbe jutott a háboru következtében. Oroszországi barátai, akikről évenként 150—200 ezer márka segélyben részesült most nem támogathatják s azért kénytelen volt azon segélykiáltást intézni közelebbi barátaihoz, amelyet lapunkban is közlünk. Felhívása nem volt kiáltó szó a pusztában, hanem lelkes visszhangra talált, úgy hogy a háború kitörésekor ránehezedő kb. 80.000 márka adósságot ki tudta fizetni. Nyolc hétig teljesen el volt vágva a misszió vezetősége úgy az indiai mint a keletafrikai misszió mezőktől, míg végre svájci, németalföldi, dán, svéd és északamerikai jóakarói útján értesült, hogy az indiai testvérek és hozzátartozói jól vannak s csak Wagner hittérítő került mint német tartalékos tiszt angol hadifogságba. De valamennyien rendőri felügyelet alatt állnak. Sajnos Németkelet-afrikából a kilimandjári vidékről még semmi hírt sem bocsátott át az angol cenzura. Ha a megszakadt összeköttetés ismét megnyílik, nagy összegekre lesz a vezetőségnek szüksége, hogy a hittérítőket s családjaikat s a misszió összes alkalmazottait az inségtől megmentse. — **A lipcsei missziói szeminárium** 31 növendéke közül 16 hadiszolgálatba lépett s még többen várják a behívást. Egy kiküldetésére váró kandidátus is felcserélte lelkészi köntösét az egyenruhával. Ittameier hittérítő, aki 9 évi afrikai működés után szabadságra haza jött szintén bevonult. Testvére, dr. Ittameier, aki 5 évig mint missziói orvos működött a Kilimndjaron mint törzsorvos meg is sebesült s a vaskezesekkel lett kitüntetve. Ime a háboru és a misszió kölcsönhatása.

— **A lipcsei missziói szeminárium** épületének kibővítésével már teljesen elkészültek. **A Körner** lelkész vezetése alatt álló „Kalászyűjtésből“ (Aehrenlese) egy vendégszobát teljesen berendeztek benne. A Lipcsei Misszióval összeköttetésben álló nőegyletek a kimenő és hazatérő hittérítők ideiglenes tartózkodásául szolgáló lakosztályok berendezését vállalták magukra s azonkívül egy kizárólag nőegyleti céiokra szolgáló szobát biztosítottak maguknak. Az új épületben két nagy terem missziói múzeumnak lett berendezve s gazdag

ethnografiai kincseket foglal magában Indiából és Afrikából. Ezen muzeum bizonyos órákban a nagy közönség számára is nyitva áll. Kívánatos, hogy mindazok, akik betekintést akarnak nyerni a Lipcsei Misszió tengeren túli munkájába, alkalom adtán meglátogassák ezt az érdekes és tanúságos muzeumot. Sajnos, hogy a befolyt önkéntes adományok még nem fedezték az építési költségeket, miért is a misszió vezetősége ezen művet is barátainak tovább pártfogásába ajánlja.

— **Uj missziói állomás**, **A Lipcsei Misszió** kollégiuma utasította a Gonja államason működő egyik hittérítőt, Hauptmann Ottót, hogy a Pare-hegység északi részén fekvő Uzangi tartományban, hol a misszió már 1911-ben vásárolt a célnak megfelelő területet, új missziói állomást létesítsen. Ezzel az egyesület német-keletafrikai főállomásainak száma 13-ra emelkedik, ha az oda is átcapott háborus bonyodalmak nem hiúsítják meg a terv megvalósítását.

— **Egy születésnap**. 1914. március 7-én múlt 110 esztendeje annak, hogy megalakult a brit- és külföldi bibliatársulat. Alapítási története igazán regényszerű. Egy balai (Wales) takácsnak szegény leánykája órák hosszat gyalogolt, hogy Bibliához juthasson és abban a vasárnapi evangéliumot olvashassa. Lelkésze Charles Tamás odaadta neki a saját Bibliáját, mert walesi nyelven nyomtatott Bibliát másutt nem tudott szerezni. Ettől fogva fáradhatatlanul dolgozott, hogy eme hiányon segítsen, elment tehát a londoni iratterjesztő társulathoz és kérte, hogy Walest lássák el Bibliákkal. A gyűlésen felemelkedett egy lelkész és azt mondta: „Miért csak Walest, miért nem az egész országot?“ Egy másik pedig közbeszólt: „Miért nem az egész világot?“ Ez a szó gyűjtött. Így keletkezett eme nagy és csodálatraméltó Bibliatársulat, mely eddig több mint 320 millió koronát fordított a Szentírás ki nyomtatására és terjesztésére és már több mint 200 millió Bibliát terjesztett több mint 400 nyelven.

Itt igazán elmondhatjuk, hogy a testvéri szeretet és a Biblia életerejébe vetett szikla-szilárd hit, a minden akadályokat

legyőző hiterő és a gyakorlatias érzék kezet fogott egy olyan mű megteremtéséhez, mely az egész világra áldást áraszt.

— Az evangélikus hittérítés jelenlegi állapota. Az Amerikában megjelenő Review évenként statistikát közöl a pogány-misszióról. Az adatok nagy gondossággal vannak ebben összeválogatva, így tehát feltétlen hitelt érdemelnek. Figyelembe veendő azonban a számok helyes megítélése céljából, hogy az amerikaiak a keresztény, de nem protestáns államban folytatott evangelizáló munkát is a külmisszióhoz számítják.

Ebből a statistikából csak a végösszeget jelző számokat közöljük.

A misszióegyletek bevétele odahaza	
1911-ben	1912-ben
101.188,296 Mk.	121.617,604 Mk.

A misszióegyletek bevétele a misszióterületen	
1911-ben	1912-ben
22.076,695 Mk.	31.609,024 Mk.

A protestáns hittérítők száma	
1911-ben	1912-ben
22,058	24,092

A benszülött missziói segédek száma	
1911-ben	1912-ben
83,309	111,932

Úrvacsorára jogosultak száma	
1911-ben	1912-ben
2.304,319	2.644,170

A benszülött keresztények száma	
1911-ben	1912-ben
4.876,454	6.055,425

Az utolsó évben megkereszteltettek	
1911-ben	1912-ben
152,216	212,635

— Kina. Megállapították, hogy a kínai országgyűlés tagjai közül nem kevesebb mint 90% nyugati műveltségben részesült. Nagy részük missziói iskolákban tanult. A 18 miniszter és államtitkár közül 15 bír európai műveltséggel, a különböző osztálytanácsosok közül pedig 75%. Az országgyűlési képviselőknek csaknem negyed-része keresztény, köztük a képviselőház elnöke és alelnöke. Az utóbbi ép ugy min. az igazságügyminiszter bennszülött evang. lelkésznek a fia; előbb egy ifjúsági-egyesületnek diák-titkára volt. Milyen változás Isten kegyelméből!

— A IX. nemzetközi zsidómissziói konferencia. A zsidómisszió képviselői és barátai jun. 3-án gyűltek össze Hamburgban, háromnapos tanácskozásra, hogy azon beszámoljanak az eddigi eredményekről és kijelöljék a jövő feladatait. A gyűlésen Dr. Strack berlini egyetemi tanár, az ószövet-ségi exegesis és keleti nyelvek nagyhirű ismerője elnökölt. A konferencia nagyon fontos és szaktavagó kérdésekkel foglalkozott, melyek közül kiemeljük a következő témákat: „Zsidókeresztények mint pogánymisszionáriusok.“ „A Biblia ismerete és a testvéri szeretet, mint a missziói hivatásnak lényeges kellékei.“ „A zsidó misszió Északamerikában.“ „A zsidó misszió Oroszországban,“ Befejezésül Dr. Torm kopenhágai tanár „A helyettes szenvedés a zsidóságból és a kereszténységben“ és Dr. Strack berlini tanár „A keresztények kötelességei a zsidókkal szemben“ címen tartottak nagyjelentőségű előadásokat.

II. Kimutatás

a Magyarhoni Ág. Hítv. Evang. Misszióegyesület pénztárába 1914. április 1-től június 30-ig befolyt összegekről:

A) Alapítványok: Bognár Endre lovászpatonai lk. e. e. e. gyám.-int. elnök 100 K., soproni lyc. tanulók belmissz. egy. III. r. 20.—, Bpesti főgymn. ifj. gyámegylet III. r. 20.—, bácsi egyházm. II. r. 10.—

B) Tagdíjak: 1914-re fizettek: Hüttl Armin budai s. lelk.-tanító, Lic Daxer Henrik bazini lk., budaszállási egyház, Geistlinger Pál felsőöri lk., Dr. Schreiner Károly ügyvéd Sopron, Slávik János

dobronyai lk., Szende Nándor resiczabányai lk., grinádi egyház, Stettner Gyula főesperes Felsőölvő, Kailing Hugo kislomniczi lk., Pieler Mátyás kaboldi lk., Dr. Démy Lajos egyházm. felügyelő Sopron, Bienik János legéndi lk., Hammer Gyula kőszegi tanító, Kiszácsi egyház, Raab Károly főesperes Kőrmöczbánya, Lende Ede, Roxer András id. Rakovszky Imre, Schnabel Gyula, Galantha Károly és Starke Gyula kőrmöcz-

bányaiegyháztágok, Frenyó Gyula főesperes Nógrádszentpéter, Bázlik Pál nemeskaszolányi lk., mekényesi egyház, özv. Urbány Sámuelné Erdőkürt, Rimár Jenő nagyszentmiklósi lk.

1913. fizettek: Lic. Daxer Henrik bazini lk., budaszállási egyház, Scholtz Robert Bpest, Morhács Márton bpesti lk., Hammer Gyula kőszegi tanító, kiszácsi egyház,

1912-re fizettek: Lic. Daxer Henrik bazini lelk., Hessler Sámuel sopronkőhidi lk., Hammer Gyula kőszegi tanító, Scholtz Robert Bpest.

1911-re fizettek: Scholtz Robert Bpest, Hessler Sameul sopronkőhidi lk.,

1915-re fizettek: Lic. Daxer Henrik bazini lk., Slávik János dobronyai lk., Hammer Gyula kőszegi tanító.

C) Offertoriumok, gyűjtések, adományok: Nagyszombati egyház missz. estélyén 41.—, Weismann E. bazini el. isk. tanító perselyéből 5.—, Budaszállás 1.—, Lanstyák Gyula budaszállási lk. —.90, Schmör Gyula perselyéből Szepesszombat 3.60, Bpesti kerepesiuti egyház 19.06, Vasdobra 27.50, Városszalónak 11.—,

Grinád 3.34, Felsőlövő 40.—, Pilis 4.—, Kukméri konfirmandusok 6.—, Kiszács 6.89, Kőrmöczbánya 5.80, Nógrádszentpéter 9.40, Felsőpetény 2.94, Nemeskaszolány 6.—, Ujpest 2.—, Mekényes 3.—, Luczfalva 2.—, Rákospalota 10.—, Pesti magyar egyház 86.56, Maglód 3.32, Iklad 2.50, Kecskemét 2.—, Domony 2.72, Csövár 1.50, Pencz 2.60, Acsa 1.—, Svedlér 2.56, Tápiószéle 2.—, soproni theol. akad. önképzőkör missz. perselyéből 5.87, gölniczbányai ifjuság 9.—, gölniczbányai egyháztág 8.—, Locsmándi gyámintézet 12.19, Harta 3.—, Palánka 2.50, Szárazd 1.54, Györköny 5.60, Karaszko 3.79, Rimaráhói konfirm. 3.60, Felsőőr 7.22.

D) Küldöndmények: Heydenreich Gusztáv misszionarius [Poreiár] részére: Limbachi egyház 10.—, limbachi konfirm 8.27. Roth Henrik missz. (Aruscha) részére: N. N. Ménhárd 3.—. Leipzigi nő misszió részére: pozsonyi missz. füzérke 18.20.

Budapest. 1914. július 1.
IV. Deáktér 4. I.

Broschko Gusztáv Adolf,
pénztáros.

III. Kimutatás

a Magyarhoni Ág. Hitv. Evang. Misszióegyesület pénztárába 1914. július 1-től szeptember 30-ig befolyt összegről:

A) Alapítványok: Pestmegyei egyházm. gyámintézet II. r. 20.—, vasi felsőegym. gyámintézet III. r. 20.—, pozsony-megyei egyházm. gyámintézet III. r. 20.—

B) Adományok: Philipp Gizella és Mártha testvérek, Strázsa 6.61, Ókér 9.40, Abelfalva 2.—, Szinobánya 4.—, Gálos 50.70, Gálos 7.72, Mosontétény 18.—, gálosi iskolások 12.46, Limbach 16.62, Aradbékési egyházm. gyámint. 128.03, Lacher János, Alsószalánka 16.—, Sopron a) vallásos estély 15.19, b) diakonisszanővérek 25.—, c) egyesektől 17.32, d) diakonisszák 22.—, e) Jausz Emma 1.—, f) polg. leányisk. tanulók —.23, g) egyházi off. 32.74, Besztercebánya 9.46, Libetbánya 8.—, Zólyom 8.53, Pónik 6.40, Breznóbánya 10, Dobronya

9.50, Tótpelsőc 7.—, Erdőbodony 1.48, Pozsony: Hüttinger Károly 5.—, Modroczy Eva —.40, Wolf Bálint 1, Polster Gyula Mátyás 10.—, N. N. 2.—, Diakonisszanyaháza 33.46, Lang Zsófia 2.—, Rippl Lina 4.30, evang. népiskola I. o. leányövendékei 10.—, özv. Krupec Edené 2.—, N. N. 20.45, Vác 2.64, pesti németajku egyház lelk. hivatala 5.11, Marcsék János budapesti s. lelkész 1.24, Sid. 1.—, Ópázua 10.—, Illok 3.—, Ujpázua 4.—, Slatina 2.—, Ujbonovci 1.07, Neudorf 2.—, Beska 3.—, Schmidt Julia Grinád 5.—, Bazini németajku egyház: Brunner Irma 2.86, Mai Maria 3.96, Wolfshörndl János 1.30, Willim János 3.04, Ertl Irén 2.54, Stern János 1.72, Böhm Ede 5.30, ifjusági egylet 1.29.

C) Különadományok: Heydenreich Gusztáv, misszionárius részére: Sandtner Erzsébet Limbach 3.—, Spatschek család Limbach 2.24; Roth Henrik misszionárius részére: köhegyi leányegyház konfirmandusai 2.84.

D) Tagdíjak: 1913-ra fizettek a következő rendes tagok: Porubszky Hermin Trencsén, Preisinger Lőrincz Gálos, Sensel Lajos lk. Kisoruba, Kapi Gyula nyug. tkpd. igazgató, Sopron, Sztanek Olga Pozsony. 1914. évre fizettek a következő rendes tagok: Böhm Richard lk. Gálos, Sensel Lajos lk. Kisoruba, Kapi Gyula nyug. tkpd. igazgató Sopron; továbbá a következő r e n d e s t a g o k Pozsonyban: Blaser Kristóf, özv. Böhm Sámuelné, Böllner Mátyás, Brodszky Th., Berner Roza, Denk János, dr. Dobrovits Mátyás, Donleitner Rozina, Dorn Teréz, Forray Irma, Frühwirth Samuel, Gall Károly, Gall Teréz, Geduly Eugenia, Göttl Zsuzsanna, özv. Göschl Györgyné, Grüneberg Károly, Hallwyl Ludwina grófnő, Heim Eliz, Klausz Emilia, Koczmán Márton, Kowarik Károly, Kowarik Mihály, Kowarik Pál, Kraft Gusztáv, özv. Králik Lajosné, özv. Láng Sándorné, Ludwig Johanna, Férfiak és ifjak szövetsége, Missziói füzérke, Munker Sándor, Nitsch György, Nitschinger Pál, Paulus Kristóf, Pentzel Gyula, Pentzel Lajos, Pfeiffer Zsuzs., Pisztory Ida, Posch Daniel, Pröhle Henrik, Rátz Vilmos, Reischl Karolina, Rippl testvérek, Sztanek Olga, Samarjay Emil, Schmidt Ida, Schmidt Gyula, Lic. Schmidt Károly Jenő, Schmidt Konrad, Schneemahr Sarolta, Schönhofer Tivadar, Siebenstich Teréz, Stiegler Ida, Ströhr Mária, Sziklai Otto, id. Takács János, ifj. Takács János, Tauscher Hermin, Theissl Teréz, özv. Tichy Gusztávné, Toperczer Emilia, özv. Trgovčević Karolina, özv. Trsztyénszky Ferencné, Wandler Lajos, Wendling Emilia, Wicklein Nándor, Wurm Karolin, Weckherlen Teréz, özv. Zechmeister János Andrásné, Zechmeister Rozina; továbbá a következő pártoló tagok Pozsonyban: Achs Mihály, Albrecht András, Albrecht Károly,

Albrecht Karolina, Albrecht Mihály Pál, Albrecht Sámuel, özv. Angeli Miklósné, Angermeyer Karolina, Ballisch Henrik, Bendl Eliz, Berger András, Blaser Mihály, Blaser Sámuel, Böbel Béla, Brodszky Ede, Buchschauer Karoline, özv. Biringer Pálné, Dax Kristóf, Dobrovits Erzs., Dörnhöfer Teréz, Duban István, Eckhart Karoline, id. Falb Kristóf, Falb Hermann, Falb Virgil dr., Fehér Kristóf, Fink Károly, Fink Zsuzs., Flohr Samuel, Frühwirth Samuel, Fiala Mária, Gaisreiter Katalin, Gasele Katalin, Gotzy Mihály, Gratzler Mária, Greiner Pál, Gschweng Ede, Habermann Ernő, Hofer Eliz, Holderer Karoline, Hüttinger Károly, Karner Sarolta, Karner Eliz, Kralmahr Károly, Lajszky Frieda, Lang Wilhelmina, Lerchner Teréz, Lerchner Károly, Luntzner Henrik, Luntzer Teréz, Lerchner Moritz, Majtán Eliz, Maklár Irma, Marderla Riza, Masznyik Endre dr., Mayer Fülöp, Moick Mátyás, Monarth Gusztáv, Monarth Jakab, Moser György, Müllner Károly. Müllner Mihály, Müllner Sámuel, Mollner Eliz és Marie, Pingitzer Mátyás, Portschy András, Posch Lipót, Prutzer Mátyás, Putz János, Porubszky Ágost, Reegn Teréz, Rosenberger György, Rosenberger Pál, Schleiffer Paula, Schmidt Adel, Schmidt Eliz, Schön Gusztáv, Schüssler Gergely, Schwantzer Pál, Schwappach Ágost, Schuster Teréz, Sperl Gizella, Steltzer Henrik, Steltzer Lajos, Strell Teréz, Strowszky Jolántha, Stukówszky István, Szauber Louiza, Schober Karolin, Sperlinger Zsuzs., Tichy Emma, Tóth Gizella, özv. Wowra Jakabné, Weiss Ádám, Weiss Kristóf, Weiss Tivadar, Welser András, Welser Kristóf, Welser Henrik, Welser Susanna, Welser Susanna, Wandler Gusztáv, Wiebauer András, Wiebauer György, Wowy Károly, Wurm András, Wurm György, Zambach Teréz, Zechmeister Pál, Zechmeister Rudolf, Zechmeister Sámuel, Zechmeister Teréz.

Budapest. 1914. okt. 1.

IV. Deáktér 4., I

Broschko Gusztáv Adolf,
misszióegy. pénztáros.

Szerkesztői üzenetek.

— **Ismeretlen, Pozsony.** Ama Simplicissimus-kép beküldésével csak azt mutatta ki, hogy a misszióismeret milyen alacsony

fokán áll úgy ama rajzoló mint Ön, a névtelen beküldő. Mindkettőjüket csak sajnálni lehet.